

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Obserwacja nowego rodzaju oscylacji neutrin w eksperymencie T2K

19 lipca 2013 r. na konferencji Europejskiego Towarzystwa Fizycznego (European Physical Society) w Sztokholmie międzynarodowy zespół eksperymentu T2K ogłosił zaobserwowanie nowego rodzaju oscylacji neutrin, w którym neutrina mionowe przekształcają się w elektronowe. W 2011 roku zespół zasygnalizował taką obserwację po raz pierwszy, teraz, opierając się na 3.5-krotnie większej ilości danych, uzyskano ostateczne potwierdzenie tego faktu.

Prawdopodobieństwo, że zaobserwowana nadwyżka neutrin elektronowych może być wynikiem przypadkowej fluktuacji statystycznej jest mniejsze niż jeden do biliona (1/1 000 000 000 000). Inaczej mówiąc, taka możliwość wykluczona jest na poziomie 7.5 sigma znaczącości statystycznej. Eksperyment T2K ma tę unikalną cechę, że pozwala na bezpośrednią obserwację neutrin o innym zapachu niż te, które zostały pierwotnie wytworzone.

Eksperyment T2K znajduje się w Japonii. Wiązka neutrin mionowych produkowana jest w kompleksie akceleratorowym J-PARC (Japan Proton Accelerator Research Complex) w miejscowości Tokai na wschodnim wybrzeżu Japonii. Wiązka ta jest monitorowana przez zespół detektorów znajdujących się w Tokai i wycelowana w kierunku gigantycznego podziemnego detektora Super-Kamiokande, usytuowanego 295 km od Tokai, w kopalni w miejscowości Kamioka, niedaleko zachodniego wybrzeża Japonii. Analiza danych zarejestrowanych w Super-Kamiokande i odpowiadających wiązce neutrin wysyłanej z Tokai wskazuje, że jest w niej znacznie więcej neutrin elektronowych (znaleziono ich 28) niż można się spodziewać bez uwzględnienia procesu przemiany części pierwotnych neutrin mionowych w neutrina elektronowe (wówczas powinno ich być tylko 4.6).

Oscylacje neutrin to zjawisko kwantowo-mechaniczne przypominające interferencję fal. Obserwacja nowego rodzaju oscylacji otwiera drogę do badania tzw. łamania symetrii ładunkowo-przestrzennej (CP), która umożliwia rozróżnienie pomiędzy materią i antymaterią. Dotychczas obserwowano łamanie tej symetrii tylko dla kwarków (za co przyznana została nagroda Nobla w 1980 roku). Łamanie symetrii CP w oddziaływaniach neutrin na bardzo wczesnym etapie ewolucji Wszechświata może być przyczyną obserwowanej dominacji materii nad antymaterią, co jest jedną z największych zagadek współczesnej nauki. Zarejestrowany przez T2K rodzaj oscylacji neutrin jest czuły na możliwe łamanie symetrii CP, następnym więc celem tego i podobnych eksperymentów będzie intensywne poszukiwanie tego zjawiska. W ramach eksperymentu T2K planuje się zebranie, w bliskiej przyszłości, 10 razy więcej danych, w tym również danych dla wiązki antyneutrin, bo właśnie porównanie oscylacji neutrin i antyneutrin jest źródłem informacji o ewentualnym łamaniu symetrii CP.

Eksperyment T2K został zbudowany i jest obsługiwany przez międzynarodowy zespół. Obecnie bierze w nim udział ponad 400 fizyków z 59 instytucji i 11 krajów (Francja, Hiszpania, Japonia, Kanada, Niemcy, Polska, Rosja, Szwajcaria, USA, Wielka Brytania, Włochy). Eksperyment jest wspierany przede wszystkim przez japońskie Ministerstwo Edukacji, Kultury, Sportu, Nauki i Technologii (MEXT). Dodatkowe wsparcie zapewniane jest przez następujące agencje z krajów

współpracujących: CEA i CNRS/IN2P3, Francja; MICINN i CPAN, Hiszpania; NSERC, NRC i CFI, Kanada; DFG, Niemcy; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki, Polska; RAS, RFBR i Ministerstwo Edukacji i Nauki Federacji Rosyjskiej; SNSF i SER, Szwajcaria; DOE, U.S.A; STFC, Wielka Brytania; INFN, Włochy.

Odkrycie to było możliwe dzięki olbrzymiemu wysiłkowi pracowników J-PARC włożonemu w odbudowę laboratorium po potężnym trzęsieniu ziemi we wschodniej Japonii w marcu 2011 roku, które poważnie uszkodziło kompleks akceleratorów w ośrodku i przerwało zbieranie danych.

Polscy naukowcy mają znaczący udział w pracach eksperymentu T2K. Uczestniczy w nich 25 osób z 6 polskich ośrodków naukowych: Instytutu Fizyki Jądrowej PAN, Narodowego Centrum Badań Jądrowych, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego. Są to zarówno fizycy (eksperymentatorzy i teoretycy), jak i inżynierowie.

Katowicką grupę badaczy tworzy zespół w składzie: prof. dr hab. Jan Kisiel z Zakładu Fizyki Jądrowej i Jej Zastosowań Uniwersytetu Śląskiego - kierownik grupy, mgr Jacek Holeczek oraz mgr Tomasz Szeglowski.

Więcej informacji o eksperymencie i zespole T2K można znaleźć na oficjalnej stronie: <http://t2k-experiment.org> (w języku angielskim) oraz na stronie polskich grup: <http://neutrino.fuw.edu.pl>.

Źródło: www.us.edu.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/18734.html>

21-05-2026

Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej

Resort nauki udostępnił go.

21-05-2026

Kleszcz to tylko pośrednik

Krętki Borrelia to częściowo „prezent” od gryzoni i ptaków.

21-05-2026

Pod względem leczenia czerniaka Polska w czołówce Europy

W ciągu 8 lat przeżywalność pacjentów z tym nowotworem wzrosła o 20 proc.

21-05-2026

Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk

Bez zapylaczy nie ma części produkcji żywności.

21-05-2026

Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni

Elektrodę, która przepuszcza aż 94 proc. promieniowania podczerwonego.

21-05-2026

Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego

To wynik badania, w którym brało ponad tysiąc par matka-dziecko.

21-05-2026

Problemy ze snem związane z ryzykiem choroby Alzheimera u kobiet

Informuje „Journal of Prevention of Alzheimer's Disease”.

21-05-2026

Zespół policystycznych jajników zmienił nazwę

Informuje "The Lancet".

Informacje dnia: [Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej](#) [Kleszcz to tylko pośrednik](#) [Pod względem leczenia czerniaka](#) [Polska w czołówce Europy](#) [Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk](#) [Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni](#) [Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#) [Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej](#) [Kleszcz to tylko pośrednik](#) [Pod względem leczenia czerniaka](#) [Polska w czołówce Europy](#) [Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk](#) [Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni](#) [Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#) [Nowy wzór elektronicznej legitymacji studenckiej](#) [Kleszcz to tylko pośrednik](#) [Pod względem leczenia czerniaka](#) [Polska w czołówce Europy](#) [Przyszłość pszczół zależy od ochrony ich naturalnych siedlisk](#) [Powstała niewidzialna elektroda dla podczerwieni](#) [Choroby serca mogą zaczynać się już w czasie życia płodowego](#)

Partnerzy